Цана 10 кап. (грош.)

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Орган Часовага Упраўлення гор. Вільна

ВІЛЕНСКАЯ ПРАЎДА

№ 15
8 кастрычніка 1939 г.
Нядзеля

Працоўныя горада Вільно поўны рашымасці, на аснове Ленінска-Сталінскай нацыянальнай палітыкі, разам з совецкім народам будаваць новае шчаслівае жыццё.

НЯХАЙ ЖЫВЕ СТАЛІНСКАЯ ДРУЖБА НАРОДАЎ!

Масква, Крэмль.

Таварышу СТАЛІНУ

Родны наш бацька, Іосіф Вісарыёнавіч!

Мы, працоўныя горада Вільно, свабоднай Заходняй Беларусі, сабраўшыся на агульна-гарадскі мітынг, сваё першае слова любві і адданасці звяртаем да Вас, родны наш бацька і правадыр, таварыш Сталін.

Вашымі асабістымі, таварыш Сталін, бацькоўскімі клопатамі, клопатамі ўсяго Совецкага Народа, працоўныя Заходняй Беларусі вызвалены непераможнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміяй ад цяжкага прыгнёту і кабалы польскіх паноў. Шчаслівым і радасным жыццём зажылі працоўныя Заходняй Беларусі. Для ўсіх нас, пасля 20-ці год цёмнай ночы, адкрыта шырокая дарога ў лучазарную будучыню. Мы будзем сагрэты сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

Мы горача падтрымліваем прапанову Часовага Ўпраўлення горада Беластока аб скліканні Народнага Сабрання Заходняй Беларусі, якое скажа сваё рашаючае слова аб дзяржаўным устройстве. Мы ўпэўнены ў тым, што Народнае Сабранне, выражаючы волю народных мас, установіць на тэрыторыі Заходняй Беларусі сапраўды народную Ўладу.

Мы цвёрда ўпэўнены ў тым, што Народнае Сабранне, выражаючы волю і жаданне народа, ажыццявіць нашу заветную мару — вырашыць пытанне аб далучэнні Заходняй Беларусі да Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, да вялікага Совецкага Саюза.

Мы цалкам і поўнасцю падтрымліваем і горача адабраем прапанову аб канфіскацыі памешчыцкай зямлі. Зямля, палітая кроўю і потам працоўных сялян, павінна належаць сялянам.

Выражаючы волю народа, Народнае Сабранне павінна будзе, таксама, прыняць закон аб нацыяналізацыі банкаў і буйных прамысловых прадпрыемстваў.

Запэўняем Вас, таварыш Сталін, што сваімвыбраннікам у Народнае Сабранне мы дамо наказ:

— Галасуйце за далучэнне Заходняй Беларусі да Совецкай Беларусі, як роўнапраўнай часткі Вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Мы жадаем жыць і працаваць у брацкай сям'і народаў СССР пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі, і таму мы аднадушна галасуем за ўстанаўленне ў Заходняй Беларусі адзіна справядлівай народнай улады, улады Советаў.

Няхай жыве свабодная Заходняя Беларусь!

Няхай жыве доблесная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і яе кіраўнік, першы маршал Совецкага Саюза таварыш Варашылаў!

Няхай жыве Сталінская дружба народаў!

Няхай жыве глава Совецкага Урада, лепшы друг і саратнік вялікага Сталіна, таварыш Молатаў!

Няхай жыве Ўсесаюзная Комуністычная партыя большэвікоў і яе Сталінскі Цэнтральны Камітэт.

Няхай жыве наш родны бацька, друг і настаўнік вялікі Сталін!

РЭЗАЛЮЦЫЯ

агульнага гарадскога мітынга рабочых, працоўных і інтэлігенцыі г. Вільно.

Мы, рабочыя, працоўныя і інтэлігенцыя г. Вільно, сабраўшыся на агульны гарадскі мітынг, горача вітаем ініцыятыву Часовага Упраўлення г. Беластока аб скліканні Народнага Сабрання Заходняй Беларусі для вырашэння асноўных пытанняў дзяржаўнага ўстройства.

Польская памешчыцка-капіталістычная дзяржава, асnованая на бязлітаснай эксплаатацыі і грабяжы працоўных, на нацыянальным прыгнечанні, аказалася яўна нестаяцельнай, развалілася і фактычна перастала існаваць. Польскі Ўрад не змог арганізаваць абарону дзяржавы, кінуў народы, насяляючыя Польшчу, на волю лёсу і, захваціўшы золата, уцёк за граніцу. Совецкі Ўрад, выконваючы волю усяго магутнага совецкага народа пад кіраўніцтвам правадыра і друга працоўных усяго свету Вялікага **Сталіна**, дапамог народам Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны скінуць са сваіх плеч ярмо польскіх, паноў. Доблесная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія з чэсцю выканала ускладзеную на яе пачотную і гістарычную задачу і на сваіх баявых сцягах прынясла народам Заходняй Беларусі новае, свабоднае і шчаслівае жыццё.

Мы, рабочыя, працоўныя і інтэлігенцыя патрабуем устанавіць на тэрыторыі Заходняй Беларусі форму дзяржаўнай улады — улады сапраўды народнай.

У Народнае Собранне мы пашлём лепшых сваіх прадстаўнікоў, якім дамо цвёрды наказ ажыццявіць уваходжянне Заходняй Беларусі ў склад Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і гэтым самым у Саюз ССР.

Мы патрабуем правядзення канфіскацыі памешчыцкіх зямель у карысць сялян, нацыяналізацыі банкаў і буйнай прамысловасці.

Мінуламу няма звароту. Мы поўны рашымасці, на аснове ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, разам з усім совецкім народам, разам з працоўнымі Совецкай Беларусі пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі будаваць новае, шчаслівае, светлае радаснае жыццё.

Мы заклікаем народы Заходняй Беларусі, усіх рабочых, сялян і інтэлігенцыю шчыльней згуртаваць рады ў барацьбе за гэтае радаснае, шчаслівае жыццё; даваць бязлітасны адпор усім і ўсякім ворагам народа.

Вышэй рэволюцыйную пільнасць, таварышы!

Няхай жыве вызвалены народ Заходняй Беларусі!

Няхай жыве ленінска-сталінская нацыянальная палітыка!

Няхай жыве Народнае Сабранне Заходняй Беларусі!

Няхай жыве несакрушальная моц вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і магутная, непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікі друг, настаўнік і правадыр працоўных усяго свету, таварыш Сталін!

Усенародная радасць і лікаванне

Небывалым у гісторыі горада Вільно быў дзень 7 кастрычніка. Усенароднай урачыстасцю і лікаваннем напоўніліся ўчора яго вуліцы.

Упершыню ў гісторыі вызвалення ад пут нацыянальнага і соцыяльнага гнёту, працоўныя масы сталі пад чырвоныя сцягі і шчаслівыя і радасныя сабіраліся на агульнагарадскі мітынг. Яшчэ задоўга да мітынга каля камісарыятаў Рабочай Гвардыі строіліся калоны. Тут і дарослыя, і моладзь. Усе яны сёння свабодныя, поўнапраўныя.

...К 5 гадзінам на плошчу Лукішкі пачалі прыбываць стройныя калоны працоўных. Над калонамі высока палыхала безліч сцягаў, лозунгаў і транспарантаў.

Вось на плошчу к трыбуне падходзяць калоны 1 батальёна. „Няхай жыве непераможная Чырвоная Армія!“, „Установім Совецкую Ўладу на тэрыторыі Заходняй Беларусі“, „Дзякуй вялікаму таварышу Сталіну!“ — рэюць над калонамі лозунгі.

Няспынным патокам з усіх бакоў на ўрачыста ўпрыгожаную плошчу ўступаюць усё новыя і новыя калоны працоўных у чырвані лозунгаў і транспарантаў. Чырвоным морам калышуцца сцягі, высока над калонамі рэюць партрэты таварышоў: Сталіна, Молатава, Варашылава.

Далёка над лікуючай плошчай, над горадам разносяцца гукі баявых маршаў, совецкіх песень. Вось аркестр заіграў любімую песню совецкага народа „Если завтра война“ і калоны жыва падхапілі яе і паплыла гэта песня над старой Віліяй, над свабодным, радасным горадам.

Нябачнае і небывалае ў гісторыі старыннага горада ўсенароднае свята.

75 тысяч працоўных горада сабраліся ўчора на агульнагарадскі мітынг, каб выразіць сваю бязмежную ўдзячнасць совецкаму народу і гераічнай Чырвонай Арміі за аказаную брацкую дапамогу Заходняй Беларусі ў вызваленні ад векавога гнёту і парабашчэння польскімі панамі працоўных гарадоў і сёл. Яны сабраліся сюды для таго, каб выразіць сваё аднадушнае жаданне аб устанаўленні на тэрыторыі Заходняй Беларусі совецкай улады, далучыцца да Совецкай Соцыялістычнай Беларусі і стаць раўнапраўнымі грамадзянамі вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Урачыстая плошча бушавала радаснымі воклічамі. Ад глыбіні сэрца працоўныя славілі Чырвоную Армію і яе выпрабаванага любімага палкаводца Клімента Ефрэмавіча Варашылава. Са слязамі радасці на твары старыя пролетарыі пасылалі сардэчную падзяку роднаму таварышу Сталіну.

Агульнагарадскі мітынг адкрыў старшыня Часовага Ўпраўлення горада Вільно тав. Краскоў. У сваёй уступнай кароткай прамове тав. Краскоў расказаў, што гераічная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія з чэсцю выканала свой свяшчэнны доўг перад радзімай соцыялізма і вызваліла працоўных Заходняй Беларусі ад гнёту і праізвола польскіх паноў.

У той час, калі працоўным Заходняй Беларусі, нашым адзінакроўным братам-беларусам пагражала разарэнне і знішчэнне ў пажарышчы імперыялістычнай вайны — гаворыць тав. Краскоў,—Совецкі ўрад і ўвесь совецкі народ працягнуў абяздоленым і прыгнечаным народам Заходняй Беларусі магутную руку брацкай дапамогі. Чырвоная Армія выканала гэту задачу з чэсцю і доблесцю.

— Настаў час, калі народы Заходняй Беларусі павінны рашыць пытанне аб дзяржаўным устройстве, устанавіць уладу. Аб гэтым скажа сваё вескае слова прадстаўляючае Народнае Сабранне Заходняй Беларусі.

З мільёнаў сэрцаў працоўных нясецца аднадушнае жаданне з'яднацца з Совецкай Беларусіяй, устанавіць у Заходняй Беларусі Совецкую Ўладу.

— Жыць радасна, шчасліва і работаць пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі — заветная мара народаў Заходняй Беларусі. Бурнымі апладысментамі і воклічамі ў чэсць таварыша Сталіна пакрываюцца словы прамоўцы.

Затым на трыбуну адзін за адным узыходзілі рабочыя заводаў, фабрык, прадстаўнікі інтэлігенцыі. Яны горача дзякавалі Чырвоную Армію, славілі партыю Леніна-Сталіна, Совецкі Ўрад і таварыша Сталіна. І кожны раз плошча зноў з нарастаючай сілай агалашалася прывітальнымі воклічамі ў чэсць таварыша Сталіна.

З вялікім уздымам агульнагарадскі мітынг прыняў рэзалюцыю. Пад доўга незмаўкаючыя апладысменты і прывітальныя воклічы мітынг паслаў пісьмо таварышу Сталіну.

* * *

Вечарам, калі на вуліцах і ў дамох загарэўся электрычны свет, закончыўся агульнагарадскі мітынг. З аркестрамі і звонкімі совецкімі песнямі разыходзіліся лікуючыя працоўныя з плошчы.

Па вуліцы імені А. Міцкевіча веранішай цягнуліся калоны працоўных. Усенароднае лікаванне і ўрачыстасць не змаўкала. Па парадных вуліцах яшчэ доўга ішлі лікуючыя працоўныя, раздаваліся прывітальныя воклічы свабоднаму радаснаму жыццю.

Здаецца, што ўвесь народ вышаў на вуліцы. Так яно і ёсьць. Горад жыў і лікаваў за сваё шчасце, прынесенае ў Заходнюю Беларусь Чырвонай Арміяй.

Здавалася, што гэтаму народнаму шчасцю не будзе канца. Стары горад Вільно! Многа было ў ім парадных дзён і казённых свят. Але ніколі ён не бачыў такой усенароднай радасці і лікавання.

Свабодныя, упэўненыя ў заўтрашнім дні, працоўныя разыходзіліся дамоў. Па вуліцы з песнямі ішлі калоны з мітынга. Над шумным горадам, нібы ў чырвані крэмлеўскіх зорак, плыла песня:

...Страна моя, Москва моя,
ты самая любимая...

І тысячы людзей падхаплівалі яе і няслі далёка на акраіну горада. Гукі гэтай песні, здаецца, плывуць зараз па ўсёй свабоднай Заходняй Беларусі, над гарадамі і вёскамі.

А. Бур.

Прамовы на мітынгу глядзіце на стр. 3.

5 кастрычніка адбыўся агульнагорадскі сход Настаўнікаў.
На здымцы: агульны выгляд залы, дзе адбываўся сход.

Фото Дабравольскага.

Парадак арганізацыі выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі

РАЗДЗЕЛ I
АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Выбары дэпутатаў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі праводзяцца выбаршчыкамі на аснове ўсеагульнага, роўнага і прамога выбарчага права пры тайным галасаванні.

2. Выбары дэпутатаў у Беларускае Народнае Сабранне з'яўляюцца ўсеагульнымі: усе грамадзяне Заходняй Беларусі, дасягнуўшыя 18 год, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, вераспавядання, адукацыйнага цэнза, сацыяльнага паходжання, маёмаснага становішча і мінулай дзейнасці, маюць права прымаць удзел у выбарах дэпутатаў і быць выбранымі ў Народнае Сабранне.

3. Выбары дэпутатаў з'яўляюцца роўнымі: кожны грамадзянін мае адзін голас; усе грамадзяне прымаюць удзел у выбарах на роўных падставах.

4. Жанчыны карыстаюцца правам выбіраць і быць выбранымі нароўні з мужчынамі.

5. Выбары дэпутатаў у Беларускае Народнае Сабранне праводзяцца па выбарчых акругах. Кандыдаты пры выбарах у Народнае Сабранне выстаўляюцца па выбарчых акругах.

РАЗДЗЕЛ II
СПІСЫ ВЫБАРШЧЫКАЎ

6. Спісы выбаршчыкаў складаюцца ў гарадах Часовымі Упраўленнямі, а ў сельскіх мясцовасцях — гміннымі (валаснымі) або местачковымі Сялянскімі Камітэтамі.

7. У спісы выбаршчыкаў уключаюцца ўсе грамадзяне, якія пражываюць (пастаянна або часова) к моманту складання спісаў у даным горадзе, мястэчку, сельскім населеным пункце, дасягнуўшыя ка дню выбараў 18 год.

8. Ніхто з выбаршчыкаў не можа быць унесен больш, чым у адзін выбарчы спіс.

9. Спісы выбаршчыкаў складаюцца па кожнаму выбарчаму ўчастку ў алфавітным парадку з указаннем прозвішча, імені, імені па бацьку, узросту і месцажыхарства выбаршчыка і падпісваюцца старшынёй Часовага Упраўлення або Сялянскага Камітэта.

10. Спісы выбаршчыкаў павінны быць складзены не пазней, чым за 9 дзён да выбараў.

11. Часовае Упраўленне або Сялянскі Камітэт абавязаны разгледзець кожную скаргу, пададзеную выбаршчыкам аб няправільнасці ў спісу выбаршчыкаў або неўключэнні ў спіс у двухдзённы тэрмін.

РАЗДЗЕЛ III.
ВЫБАРЧЫЯ АКРУГІ ПА ВЫБАРАХ У БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ САБРАННЕ

12. Выбарчая акруга па выбарах у Народнае Сабранне складаецца па прынцыпу: 5 тысяч насельніцтва на акругу.

13. Утварэнне выбарчых акруг па выбарах у Беларускае Народнае Сабранне праводзіцца Часовымі Упраўленнямі абласцей—Навагрудскай, Віленскай, Беластокскай і Палескай (тэрыторыя былых ваяводстваў).

14. Спісы выбарчых акруг па выбарах у Народнае Сабранне апублікоўваюцца па абласцях Часовымі Упраўленнямі абласцей не пазней, чым за 10 дзён да выбараў.

РАЗДЗЕЛ IV.
ВЫБАРЧЫЯ УЧАСТКІ

15. Для прыёму выбарчых бюлетэняў і падліку галасоў тэрыторыя гарадоў, мястэчак і сельскіх населеных пунктаў, якія ўваходзяць у выбарчыя акругі па выбарах у Народнае Сабранне, дзеліцца на выбарчыя ўчасткі.

16. Утварэнне выбарчых участкаў праводзіцца — у гарадах Часовымі Упраўленнямі, у сельскіх мясцовасцях — Часовымі Упраўленнямі гарадоў сумесна з гміннымі (валаснымі) Сялянскімі Камітэтамі.

17. Утварэнне выбарчых участкаў праводзіцца не пазней, чым за 10 дзён да выбараў.

18. Гарады і мястэчкі дзеляцца на выбарчыя ўчасткі з разліку адзін выбарчы ўчастак на 1.000 чалавек насельніцтва.

19. У сельскіх мясцовасцях выбарчыя ўчасткі ўтвараюцца з разліку адзін выбарчы ўчастак на 500 чалавек насельніцтва.

У сельскім населеным пункце, з колькасцю насельніцтва больш 500 чалавек, як правіла, утвараецца адзін выбарчы ўчастак.

У сяленнях або групе сяленняў з колькасцю насельніцтва менш 500 чалавек, але не ніжэй 100 чалавек, у тых выпадках, калі адлегласць такіх сяленняў да цэнтра выбарчага ўчастка перавышае 10 км, могуць быць утвораны асобныя выбарчыя ўчасткі.

РАЗДЗЕЛ V.
ВЫБАРЧЫЯ КАМІСІІ

20. У кожнай выбарчай акрузе па выбарах у Беларускае Народнае Сабранне ўтвараецца Акруговая выбарчая камісія.

21. Акруговыя выбарчыя камісіі па выбарах у Беларускае Народнае Сабранне ўтвараюцца Часовымі Упраўленнямі абласцей не пазней, чым за 10 дзён да выбараў у саставе старшыні, намесніка старшыні, сакратара і чатырох членаў.

22. Акруговая выбарчая камісія:

а) устанаўлівае парадкавыя нумары выбарчых участкаў;

б) рэгіструе выстаўленых кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання;

в) выпускае выбарчыя бюлетэні і забяспечвае імі Участковыя выбарчыя камісіі;

г) праводзіць падлік галасоў і ўстанаўлівае рэзультаты выбараў па акрузе;

д) прадстаўляе ў Часовае Упраўленне вобласці справаводства па выбарах;

е) выдае выбранаму дэпутату пасведчанне аб выбранні.

23. У кожным выбарчым участку ствараецца Участковая выбарчая камісія.

24. Участковыя выбарчыя камісіі ўтвараюцца ў гарадах Часовымі Упраўленнямі, у сельскіх мясцовасцях — Часовымі Упраўленнямі сумесна з гміннымі (валаснымі) Сялянскімі Камітэтамі не пазней, чым за 10 дзён да выбараў у саставе старшыні, намесніка старшыні, сакратара і чатырох членаў.

25. Участковая выбарчая камісія:

а) праводзіць па выбарчаму ўчастку прыём выбарчых бюлетэняў;

б) праводзіць падлік галасоў па кожнаму кандыдату ў дэпутаты Народнага Сабрання;

в) перадае справаводства па выбарах у Акруговую выбарчую камісію.

26. Усе пытанні ў выбарчых камісіях вырашаюцца простай большасцю галасоў; пры роўнасці галасоў—голас старшыні дае перавагу.

РАЗДЗЕЛ VI
ПАРАДАК ВЫСТАЎЛЕННЯ КАНДЫДАТАЎ У ДЭПУТАТЫ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА САБРАННЯ.

27. Права выстаўлення кандыдатаў у дэпутаты Беларускага Народнага Сабрання забяспечваецца за Сялянскімі Камітэтамі, Часовымі Упраўленнямі, сходамі рабочых па прадпрыемствах, сходамі рабочай гвардыі і сходамі інтэлігенцыі.

28. Не пазней, чым за 8 дзён да выбараў усе арганізацыі і сходы, якія выстаўляюць кандыдатаў у дэпутаты Беларускага Народнага Сабрання, абавязаны зарэгістрыраваць кандыдатаў у дэпутаты ў адпаведнай Акруговай выбарчай камісіі.

29. Акруговыя выбарчыя камісіі абавязаны зарэгістрыраваць усіх кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання, выстаўленых арганізацыямі і сходамі з захаваннем патрабаванняў гэтага „Парадка арганізацыі выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі".

30. Арганізацыя або сход, якія выстаўляюць кандыдата ў дэпутаты Народнага Сабрання, абавязаны прадставіць у Акруговую выбарчую камісію наступныя дакументы:

а) пратакол схода або паседжання, выставіўшага кандыдата ў дэпутаты, падпісаны членамі прэзідыума, з указаннем іх узросту, месцажыхарства, найменавання арганізацыі, выставіўшай кандыдата, указання аб месцы, часе і колькасці удзельнікаў схода або паседжання, выставіўшага кандыдата ў дэпутаты. Апрача таго ў пратаколе павінны быць указаны прозвішча, імя, імя па бацьку кандыдата ў дэпутаты, яго узрост, месцажыхарства, занятак;

б) заяву кандыдата у дэпутаты аб яго згодзе балатыравацца па данай выбарчай акрузе ад выставіўшай яго арганізацыі або схода.

31. Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання можа галасавацца толькі ў адной акрузе.

32. Прозвішча, імя, імя па бацьку, узрост, занятак кожнага зарэгістрыраванага кандыдата ў дэпутаты Беларускага Народнага Сабрання і найменаванне арганізацыі або схода, выставіўшага кандыдата, апублікоўваюцца Акруговай выбарчай камісіяй не пазней, чым за 7 дзён да выбараў.

33. Усе зарэгістрыраваныя кандыдаты ў дэпутаты Беларускага Народнага Сабрання падлягаюць абавязковаму уключэнню ў выбарчы бюлетэнь.

24. Кожнай арганізацыі, выставіўшай кандыдата, зарэгістрыраванага ў Акруговай выбарчай камісіі, таксама як кожнаму грамадзяніну Заходняй Беларусі, забяспечваецца права бесперашкоднай агітацыі за гэтага кандыдата на сходах, у друку і іншымі спосабамі.

РАЗДЗЕЛ VII
ПАРАДАК ГАЛАСАВАННЯ

35. Выбары ў Беларускае Народнае Сабранне праводзяцца па ўсёй Заходняй Беларусі 22 кастрычніка 1939 года.

36. Штодзённа на працягу апошніх 8 дзён перад выбарамі Участковая выбарчая камісія шырока апавяшчае выбаршчыкаў аб дні выбараў і месцы выбараў.

37. Падача галасоў выбаршчыкамі праводзіцца ў дзень выбараў ад 6 гадзін раніцы да 12 гадзін ночы.

38. У 6 гадзін раніцы ў дзень выбараў старшыня Участковай выбарчай камісіі ў прысутнасці яе членаў правярае выбарчыя скрынкі і наяўнасць складзенага спіса выбаршчыкаў, пасля чаго закрывае на замок скрынкі і запрашае выбаршчыкаў прыступіць да падачы галасоў.

39. Кожны выбаршчык галасуе асабіста, з'яўляючыся для гэтага ў памяшканне для галасавання, прычым падача галасоў выбаршчыкамі праводзіцца шляхам апускання ў выбарчую скрынку выбарчага бюлетэня.

40. У памяшканні для выбараў выдзяляецца для запаўнення бюлетэняў асобны пакой, у якім у часе галасавання забараняецца прысутнасць каго-б то ні было, у тым ліку і членаў Участковай выбарчай камісіі, апрача галасуючых; пры допуску ў пакой для запаўнення бюлетэняў адначасова некалькіх выбаршчыкаў, ён павінен быць абсталяван перагародкамі або шырмамі па ліку дапускаемых адначасова выбаршчыкаў.

41. З'явіўшыся ў выбарчае памяшканне выбаршчык прадстаўляе сакратару або члену Участковай выбарчай камісіі любы дакумент, які сведчыць яго асобу, і пасля праверкі па спісу выбаршчыкаў і адзнакі ў спісу выбаршчыкаў атрымлівае выбарчы бюлетэнь устаноўленага ўзору.

42. Выбаршчык у пакоі, адведзеным для запаўнення выбарчых бюлетэняў, пакідае ў выбарчым бюлетэні прозвішча таго кандыдата, за якога ён галасуе, выкрэсліваючы астатніх; пасля гэтага выбаршчык пераходзіць у пакой, дзе змяшчаецца Участковая выбарчая камісія, і апускае выбарчы бюлетэнь у складзеным выглядзе ў выбарчую скрынку.

43. Выбаршчыкі, якія не маюць магчымасці з прычыны непісьменнасці або якога-небудзь фізычнага недахопу самастойна запоўніць выбарчы бюлетэнь, маюць права запрасіць у пакой, дзе запаўняюцца выбарчыя бюлетэні, любога іншага выбаршчыка для запаўнення выбарчага бюлетэня.

44. Адказнасць за парадак у выбарчым памяшканні нясе старшыня камісіі і яго распараджэнні для ўсіх прысутных абавязковы.

45. У 12 гадзін ночы дня выбараў старшыня Участковай выбарчай камісіі аб'яўляе падачу галасоў закончанай і камісія прыступае да ўскрыцця выбарчых скрынак.

РАЗДЗЕЛ VIII
ВЫЗНАЧЭННЕ РЭЗУЛЬТАТАЎ ВЫБАРАЎ

46. Участковая выбарчая камісія, ускрыўшы скрынкі, звярае лік паданых бюлетэняў з лікам асоб, прымаўшых удзел у галасаванні (на аснове адзнак у спісу выбаршчыкаў пры атрыманні бюлетэняў), і рэзультаты зверкі заносіць у пратакол.

47. Старшыня Участковай выбарчай камісіі аглашае ў прысутнасці ўсіх членаў Участковай выбарчай камісіі рэзультаты галасавання па кожнаму бюлетэню.

48. Прызнаюцца несапраўднымі бюлетэні, у якіх пры галасаванні пакінута больш аднаго кандыдата, а таксама бюлетэні неўстаноўленага ўзору і колеру.

49. Пры ўзнікненні сумненняў у сапраўднасці выбарчага бюлетэня пытанне вырашаецца Участковай выбарчай камісіяй шляхам галасавання, што адзначаецца ў пратаколе.

50. Участковая выбарчая камісія складае па ўстаноўленай форме пратакол галасавання ў адным экземпляры, які падпісваецца ўсімі членамі Участковай выбарчай камісіі, у тым ліку абавязкова старшынёй і сакратаром.

51. Пасля заканчэння падліку галасоў і складання пратакола старшыня камісіі зачытвае пратакол галасавання ў прысутнасці ўсіх членаў камісіі.

52. Пратакол галасавання, складзены Участковай выбарчай камісіяй, неадкладна накіроўваецца ў Акруговую выбарчую камісію з нарочным.

53. Усе выбарчыя бюлетэні (асобна сапраўдныя і асобна прызнаныя несапраўднымі) павінны быць упакаваны Участковай выбарчай камісіяй і разам з пратаколам галасавання накіраваны ў Акруговую выбарчую камісію.

54. Акруговая выбарчая камісія па выбарах Беларускага Народнага Сабрання праводзіць падлік галасоў на аснове пратаколаў, прадстаўленых Участковымі выбарчымі камісіямі.

55. Акруговая выбарчая камісія складае па ўстаноўленай форме пратакол галасавання ў 2-х экземплярах, якія падпісваюцца ўсімі членамі Акруговай выбарчай камісіі, у тым ліку абавязкова старшынёй і сакратаром.

56. Адзін экземпляр пратакола галасавання Акруговая выбарчая камісія неадкладна накіроўвае ў Камітэт па арганізацыі выбараў ў Беларускае Народнае Сабранне з нарочным; другі экземпляр пратакола галасавання, разам з справаводствам Акруговай камісіі і выбарчымі бюлетэнямі, атрыманымі ад Участковых выбарчых камісій, здае ў Часовае Упраўленне вобласці.

57. Кандыдат у дэпутаты Народнага Сабрання, які атрымаў абсалютную большасць галасоў, г. зн. больш палавіны ўсіх галасоў, паданых па акрузе і прызнаных сапраўднымі, лічыцца выбраным.

58. Пасля падпісання пратакола старшыня Акруговай выбарчай камісіі аглашае рэзультаты выбараў па акрузе і выдае выбранаму кандыдату ў дэпутаты Беларускага Сабрання пасведчанне па ўстаноўленай форме аб яго выбранні.

59. Калі ні адзін з кандыдатаў не атрымаў абсалютнай большасці галасоў, а таксама калі паданая колькасць галасоў па акрузе складае менш палавіны выбаршчыкаў, якія маюць права галасаваць на данай акрузе, Акруговая выбарчая камісія адзначае аб гэтым асобна ў пратаколе, неадкладна паведамляе Часоваму Упраўленню вобласці і з дазволу Часовага Упраўлення вобласці назначае новыя выбары, не пазней, чым у 2-дзённы тэрмін пасля першых выбараў.

60. Усякі, хто шляхам насілля, абману, пагроз або подкупу будзе перашкаджаць грамадзяніну Заходняй Беларусі ў ажыццяўленні яго права выбіраць і быць выбраным у Беларускае Народнае Сабранне, — караецца пазбаўленнем волі тэрмінам да двух год.

Старшыня Камітэта па арганізацыі выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі
В. Б. ГАЙСІН.

Сакратар Камітэта па арганізацыі выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі
М. І. ДЬЯЧУК.

6 кастрычніка 1939 г.
г. Беласток.

Галасуйце за далучэнне Заходняй Беларусі да Совецкай Беларусі, за канфіскацыю памешчыцкіх зямель, за нацыяналізацыю банкаў і буйнай прамысловасці — такі наказ дадуць працоўныя г. Вільно сваім пасланнікам у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі.

Няхай жыве Народнае Сабранне Заходняй Беларусі!

Прамова тав. Маланіна

(ад гарнізона г. Вільно)

Таварышы! Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія, пад вадзіцельствам нашага наркома, ўсімі любімага Маршала Совецкага Саюза тав. Варашылава, з чэсцю выканала ўзложаную на яе задачу. Яна назаўсёды вызваліла народы Заходняй Беларусі з-пад гнёту памешчыкаў і капіталістаў, а таксама ад нацыянальнай розні і варожасці.

Чырвоная Армія — Армія вызвалення. Чырвоная Армія — абаронца жыцця і маёмасці насельніцтва Заходняй Беларусі ад разарэння і рабаўніцтва. Чырвоная Армія вызваліла народы Заходняй Беларусі і Украіны ад польска-памешчыцкага, капіталістычнага рэжыму, ад яго бяздарных і алчных правіцеляў.

Чырвоная Армія моцна замкнула на замок граніцы вызваленай зямлі і прыступіла да ўзмоцненай баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Цяпер насельніцтва Заходняй Беларусі атрымала поўную магчымасць зажыць радасным шчаслівым жыццём. Наступіў час, калі народы Заходняй Беларусі павінны сказаць сваё слова аб стварэнні новага дзяржаўнага ўстройства, стварыць такую ўладу, якая-б цалкам і поўнасцю служыла працоўнаму народу.

Патрэбна рашыць пытанне аб уваходжанні ў сям'ю народаў вялікага Совецкага Саюза, які сваёй магутнасцю гарантыруе недатыкальнасць нашых граніц.

Мы, таварышы рабочыя, сяляне і інтэлігенцыя, уступаем у перыяд падрыхтоўкі да выбараў сваіх прадстаўнікоў у Народнае Сабранне. І ў гэты перыяд Чырвоная Армія абавязуецца ўсямерна дапамагчы насельніцтву зразумець асноўныя лозунгі надыходзячых выбараў.

Мы пойдзем на выбары пад лозунгам устанаўлення ўлады Советаў, улады адзінай у свеце — улады совецкай.

Чырвоная Армія прыкладзе максімум намаганняў і старанняў, каб дапамагчы Часовым Упраўленням, выбарчым камісіям, рабочым арганізацыям і сялянскім камітэтам па-Сталінску правясці гэту выбарчую кампанію. Насельніцтва Заходняй Беларусі, насельніцтва г. Вільно поўна рашымасці на аснове Сталінскай Канстытуцыі будаваць сваё светлае, радаснае жыццё.

Няхай жывуць вызваленыя народы Заходняй Беларусі!

Няхай жыве вызваліцельніца народаў Заходняй Беларусі — наша слаўная, магутная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікі палкаводзец Чырвонай Арміі, Маршал Совецкага Саюза, наш любімы таварыш Варашылаў!

Няхай жыве вялікі друг, настаўнік і правадыр працоўных і прыгнечаных народаў, наш бацька таварыш Сталін!

—:::—

Прамова тав. Мар'янскага

(ад рабочых кажэўнікаў)

Таварышы! 20 год мы знаходзімся пад гнётам польскіх паноў. 20 год мы не мелі спакойнага жыцця. Мы жылі ў вечнай жудасці, а ў канцы нас пакінулі на волю лёсу. Пралетарыят, які насяляе польскія землі, быў увергнут у польска-германскую вайну, якая прынесла нам зністажэнне.

Чырвоная Армія разбіла аковы няволі і вызваліла нас назаўсёды. Мы цяпер можам рашыць наш лёс. Мы можам свабодна выказацца за форму ўпраўлення, якая для нас найбольш падыходзяча. Рабочы клас гінуў у казематах. Чырвоная Армія — наша вызваліцельніца. Польскі ўрад забараняў нам размаўляць і вучыцца на роднай мове. Ад усяго гэтага нас пазбавіла Чырвоная Армія, даўшы нам магчымасць жыць шчасліва і радасна.

Нашы прадстаўнікі на Народным Сабранні павінны заявіць, што мы жадаем належыць да агульнай сям'і народаў СССР, маючы такім чынам магучую Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію сваёй абаронцай мы зможам спакойна работаць і будаваць новае жыццё пад кіраўніцтвам вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна.

—:::—

Прамова тав. Касцюкевіча

(ад Рабочай Гвардыі)

Дваццаць год мінула з дня нашай разлукі. Жылі мы на аднэй зямлі, але разлучалі нас граніца і турэмныя краты. Калі збіраліся мы ў адну хату чалавек 5—10, каб падзяліцца сваімі думкамі, нас праследвалі і саджалі ў турмы. Нас хацелі знішчыць, вытравіць з нас усё, што нам роднае і дарагое, скаваць нашы думкі ланцугамі.

Дзень 17 верасня 1939 г. стаў для нас доўгачаканым днём вясны, калі з Усходу, праз штучна створаную сцяну, прабіліся першыя праменні сонца.

17 верасня 1939 г., па указанню Совецкага Урада і каманлвання па волі ўсяго совецкага народа, нашы кроўныя браты—байцы Чырвонай Арміі прышлі вызваліць нас ад доўгага панскага гнёту, скінуць праклятае ярмо. Я, на вялікі жаль, не меў шчасця сустрэць нашых вызваліцеляў, бо быў у той час у „Бярозе Картузскай“. Але адразу, вярнуўшыся з турмы, я не пайшоў наадпачынак, а стаў у рады рабочай гвардыі, каб са зброяй у руках дапамагчы нашым вызваліцелям ачысціць наш край ад афіцэрскай сволачы, і я гатоў аддаць апошнюю каплю крыві за вялікую народную справу, справу вызвалення працоўных мас з-пад панскага гнёту.

Таварышы! Слаўная Чырвоная Армія не прышла для таго, каб нас знішчаць і катаваць гумовымі палкамі. Яна прышла па волі нашых кроўных братоў з Совецкага Саюза, як вызваліцельніца, яна прынясла нам радасць і шчасце.

Цяпер мы ўжо не 5—10 чалавек, а цэлай сям'ёй, сям'ёй у дзесяткі тысяч сабраліся тут, каб выказаць падзяку нашым вызваліцелям, каб выказаць в ае погляды б тым, як будаваць далейшае сваё шчаслівае радаснае жыццё.

Няхай жыве нам на радасць дарагі наш бацька і правадыр, таварыш Сталін!

Няхай жыве магутная Чырвоная Армія і яе слаўны палкаводзец тав. Варашылаў!

Пашлём у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі самых лепшых, правераных, здольных да канца змагацца за справу працоўных.

Рыхтуйцеся да выбараў!

Прамова тав. Каплана

(ад моладзі горада)

Мне выпала вялікая чэсць упершыню ад імені моладзі роднага горада Вільно перадаць прывітанне нашым вызваліцелям-байцам і камандзірам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Цяжкае і безнадзейнае было наша жыццё: мы былі людзьмі лішнімі, непатрэбнымі, пазбаўленымі ўсякіх праў. Усе дарогі ў светлае жыццё былі для нас закрыты. Тыя з шчасліўцаў, якім удалося закончыць школу, стаялі перад нявырашаным пытаннем: „Што далей?“ І адказу на гэтае пытанне не атрымлівалі.

Але мы, нягледзячы на рознага рода перашкоды, усё-ж ведалі, што там, за рубяжом, у вялікім Совецкім Саюзе, моладзь жыве шчаслівым і радасным жыццём. Ня гледзячы на ўсе намаганні, польскаму ўраду не ўдалося скрыць той простай і вялікай праўды, што ў Совецкім Саюзе няма галечы, няма голада, няма беспрацоўя.

Гэтую праўду аб Совецкім Саюзе стараліся скрыць фашысцкія арганізацыі моладзі. Разнастайны быў характар гэтых арганізацый. Розным багам яны маліліся. Але ўсіх іх аб'яднала адно—дзікая ненавісць і наглы паклёп на Совецкі Саюз і яго правадыроў. Няхай-жа цяпер, калі праўда стала відавочнай, моладзь паглядзіць адкрытымі вачыма на сваё сучаснае і мінулае жыццё. Няхай змые пляму маральнай дэмаралізацыі і зробіць смелыя і рашучыя вывады.

Совецкі Саюз зрабіў усё для таго, каб забяспечыць усіх людзей хлебам, работай, асветай, адпачынкам. Ён пабудаваў Соцыялізм.

Мы ведаем, што барацьба за соцыялізм і гіганцкія перамогі народаў Совецкага Саюза непарыўна звязаны з іменем вялікага Сталіна. Пад яго мудрым кіраўніцтвам, ператвораны ў сапраўднасць найбольш смелыя мары перадавога чалавецтва, мары працоўных усяго свету. Пад яго наглядам расла і ўмацоўвалася непераможная, вызваліўшая нас, Чырвоная Армія. Пагэтаму ў гэты радасны і шчаслівы дзень нашы погляды звернуты да яго і яму мы шлём наша гарачае прывітанне.

Таварышы! Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія, вызваліўшая нас ад кабалы і эксплаатацыі, дала нам магчымасць пабудаваць наша жыццё так-жа радасна і шчасліва, як у Совецкім Саюзе.

У маючых быць найбольш дэмакратычных выбарах у Народнае Сабранне, упершыню моладзь Заходняй Беларусі ва ўзросце 18 год зможа выразіць сваю волю. Я не сумняваюся, што маладыя грамадзяне ў Народнае Сабранне Заходняй Беларусі пашлюць такіх кандыдатаў, якія выскажуцца за канфіскацыю памешчыцкай зямлі, за нацыяналізацыю банкаў і буйных прадпрыемстваў.

Яны будуць галасаваць за далучэнне Заходняй Беларусі да Совецкай Беларусі і да ўсяго Совецкага Саюза.

У гэтым будзе гарантыя нашай незалежнасці і свабоды.

Няхай жыве Совецкая ўлада ў Заходняй Беларусі!

Няхай жыве наш вызваліцель вялікі Сталін!

—:::—

Прамова тав. Скаржынскага

(ад інтэлігенцыі горада)

У барацьбе, якую нацыянальныя меншасці вялі за вызваленне ад прыгнёту, у барацьбе тых, каго польскі ўрад, урад буржуазіі, капіталістаў і памешчыкаў, спіхваў у падвалы і падзямелле, у гэтай барацьбе, побач з рабочымі і сялянамі, прымала ўдзел таксама частка працоўнай інтэлігенцыі, тая частка, для якой дэмакратыя і свабода не былі пустой формай, скрываючай рэакцыйны і капіталістычны сэнс, як гэта водзіцца ў заходне-еўрапейскіх краінах.

Аднак значная частка інтэлігенцыі была на службе ў польскага буржуазнага ўрада і дапамагала ў прыгнятанні насельніцтва Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. Гэта частка інтэлігенцыі можа цяпер рэабілітыравацца і змыць з сябе пазорную пляму сваім чэсным супрацоўніцтвам у перабудове на соцыялістычны лад жыцця Заходняй Беларусі.

Прымаючы пад увагу, што адбудова Заходняй Украіны і Беларусі можа апірацца толькі на эканамічную магутнасць Совецкага Саюза і што адна толькі Чырвоная Армія зможа абараніць нашы землі ад усялякіх імперыялістычных пакушэнняў, я не сумняваюся, што ў Народным Сабранні, якое павінна прыняць рашэнне аб форме ўлады на тэрыторыі Заходняй Беларусі, інтэлігенцыя, сумесна з усімі рабочымі і сялянамі, выкажацца за далучэнне нашых зямель да Совецкай Беларусі.

Няхай жыве вызваленая Заходняя Беларусь і Украіна!

Няхай жыве Комуністычная партыя, якая вызваліла Заходнюю Беларусь і Украіну і вызваліць увесь свет ад капіталістычнай эксплаатацыі!

—:::—

Гэта нашы думкі, нашы задачы

З вялікай радасцю сустрэлі сяляне вёскі Вольнае, Баранавіцкага ўезда, зварот Часовага Ўпраўлення горада Беластока аб скліканні Народнага Сабрання для вырашэння аснаўных пытанняў дзяржаўнага ўстройства. На мітынгу, прысвечаным абмяркаванню зварота сабралася больш 200 сялян. Тав. Качаноў громка зачытвае зварот.

Першым бярэ слова селянін Нікалай Бабко. Ён сказаў: „мне, як і ўсім сялянам нашай вёскі, зварот Беластоцкага Часовага Ўпраўлення вельмі зразумелы. Гэта нашы думкі, нашы задачы, гэта тое, аб чым мы марылі доўгія г ды і ў чым нам дапамагалі дарагія адзінакроўныя браты. Я выношу шчырую падзяку вялікаму рускаму народу, гераічнай Чырвонай Арміі за тое, што выратавалі нас ад голаду і галечы. Мы ніякой другой ўлады, акрамя Совецкай, не жадаем. Толькі за ўладу Советаў, за новае радаснае жыццё мы ўсе, як адзін, аддамо свае галасы“.

За тым на трыбуну падымаецца селянін-бедняк Нікалай Сымончык.

— Усе мы ўскладаем вялікія надзеі на Народнае Сабранне, гаворыць ён. — Туды мы пашлём чэсных людзей, якія раскажуць аб нашым вялікім жаданні аб'яднацца з брацкімі народамі Совецкага Саюза. Мы ўжо цяпер адчуваем вялікае шчасце толькі ад аднэй думкі, што разам з працоўнымі Совецкай Беларусі будзем будаваць новае радаснае жыццё.

У прынятай рэзалюцыі сяляне вёскі Вольнае горача адабраюць і поўнасцю падтрымліваюць зварот Часовага Ўпраўлення горада Беластока аб устанаўленні на тэтыторыі Заходняй Беларусі Совецкай Улады.

(БелТА)

Будзем работаць на карысць краіны соцыялізма

Мы горача вітаем зварот Часовага Упраўлення гор. Беластока з прапановай склікаць Народнае Сабранне для вырашэння асноўных пытанняў дзяржаўнага ўстройства.

„Прыгожасці“ польскай капіталістычнай дзяржавы яшчэ свежы ў нашай памяці. На кожным кроку прыходзілася адчуваць нацыянальны і соцыяльны гнёт. Як яўрэям, нам былі недаступны вышэйшыя навучальныя установы, мы не маглі і думаць аб атрыманні пасады ў якім-небудзь дзяржаўным ці камунальным прадпрыемстве. Нават фабрыкі польскіх капіталістаў былі для нас герметычна закрыты.

Работа на карысць капіталіста не магла нас задаволіць. Мы не мелі ніякага стымула для інтэнсіўнай і натхнёнай работы.

Мы глыбока ўпэўнены, што нацыянальную і соцыяльную няроўнасць можа знішчыць толькі такая ўлада, якая будзе ўладай народа, уладай усіх працоўных.

Такая ўлада ёсць толькі ў СССР, і ўстанаўленне такой улады ў Заходняй Беларусі можа быць забяспечана толькі пры ўваходжанні Заходняй Беларусі ў склад Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, і тым самым, у сям'ю народаў СССР. Вось рашэнне, якое павінен вынесці той аўтарытэтны орган, якім з'явіцца Народнае Сабранне.

На выбары дэпутатаў у Народнае Сабранне мы, разам з усёй працоўнай інтэлігенцыяй, разам з рабочымі і сялянамі, пойдзем пад лозунгам устанаўлення на тэрыторыі Заходняй Беларусі Совецкай Улады, як улады сапраўды народнай, пад лозунгам уваходжання ў склад БССР, з патрабаваннем адабрэння канфіскацыі памешчыцкіх зямель і нацыяналізацыі банкаў і буйнай прамысловасці.

Для нас ня будзе большай радасці, як жыць і працаваць ва ўмовах, створаных Сталінскай Канстытуцыяй, тварыць на карысць Народаў краіны Соцыялізма.

Мы заклікаем працоўную інтэлігенцыю пад гэтым лозунгам пайсці на выбары ў Народнае Сабранне і энергічна змагацца за праўдзенне іх у жыццё.

Інжынеры завода „Электрыт“,
І. Бройдо, В. Пумпянскі,
П. Шулькін

—:::—

Я стану грамадзянінам СССР

Наступае дзень, калі мы, працоўныя Заходняй Беларусі, аддамо свае галасы за Совецкую ўладу, уладу, дзе гаспадарамі зямлі, лясоў і багаццяў з'яўляецца сам народ.

Мяне вельмі ўзрадавала адозва Часовага Ўпраўлення горада Беластока, дзе гаворыцца, што неабходна вырашыць пытанне аб уваходжанні абласцей Заходняй Беларусі ў склад Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і тым самым у Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Я вельмі рад, што я стану грамадзянінам вялікага Совецкага Саюза, што буду працаваць у брацкай сям'і народаў адзінаццаці Совецкіх Рэспублік.

Няма слоў, каб выразіць сваю любоў да Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, якая вызваліла нас, вечных батракоў, беспрацоўных рабочых, ад гнёта панскай Польшчы, стварыла нам светлае, радаснае, шчаслівае жыццё.

Польскія ўлады звязвалі нам рукі і ногі. Мы патрабавалі свабодных сходаў, свабоды друку, мы хацелі мець свой вольны саюз, а паны—крывапіўцы давалі нам турмы, нагайкі і шомпалы.

Маё жаданне жыць і работаць у брацкай сям'і народаў Совецкага Саюза.

Параханавіч Нікіфар
рабочы табачнай фабрыкі
г. Вільно

ЗА РУБЯЖОМ

Прамова Гітлера ў Рэйхстагу

БЕРЛІН, 6 кастрычніка. (ТАСС). Сёння ў 2 гадзіны дня адбылося паседжанне германскага рэйхстага. Пасля кароткага ўступнага слова Герынга, які ўспамянуў загінуўшых на польскім фронце асоб, выступіў з дэкларацыяй Гітлер.

Прамова Гітлера прадаўжалася паўтары гадзіны.

У пачатку сваей прамовы Гітлер падвёў рэзультаты вайны з Польшчай.

„На працягу двух тыдняў, — сказаў ён, — скончыла свае існаванне дзяржава з 36-мільённым насельніцтвам і арміяй больш чым 50 дывізій. Германская армія страціла за гэты час толькі 10572 чалавекі забітымі. Усе польскія арміі былі разгромлены. 694000 чалавек забрана ў палон".

Прычына перамогі германскай арміі, па думцы Гітлера, састаіць не толькі ў гераізме і самаахвярнасці салдат, удасканаленні баявой тэхнікі і высокай кваліфікацыі каманднага састава, але, і, галоўнае, у нежыццяздольнасці польскай дзяржавы.

„На касцях і крыві немцаў і рускіх, — заявіў Гітлер, — без ніякага учота гістарычных, этнаграфічных і эканамічных умоў, была створана дзяржава, не меўшая ніякага права на існаванне. Нават Лойд Джордж у свой час заяўляў аб тым, што Польшча немінуча стане крыніцай канфліктаў вайны. Польшчай кіравала невялікая арыстакратычная кліка, прыгнятаўшая не толькі украінцаў, беларусаў і немцаў, але і ўласны народ. Максімум 15 проц. насельніцтва адабрала існаваўшы ў Польшчы рэжым".

Далей Гітлер ізлагае спробы германскага ўрада мірным шляхам вырашыць існаваўшыя паміж Польшчай і Германіяй супярэчнасці:

„Усе мае прапановы, — сказаў Гітлер, — разглядаліся, як праяўленне слабасці, германская армія падвергалася знявагам, Польшчу правацыравалі на ўзброеную сутычку з Германіяй. Стаяўшыя за Польшчай падпальшчыкі вайны зусім не думалі аб тым, каб вырашыць данцыгскае пытанне".

У сувязі з рэзультатамі ваенных дзеянняў у Польшчы, Гітлер застанавіўся на пытанні аб супрацоўніцтве Германіі і Расіі.

„Расія, — заявіў ён — не бачыць ніякіх прычын, перашкаджаючых устаноўленню цеснага супрацоўніцтва паміж нашымі дзяржавамі. Рознасць у рэжымах не можа перашкаджаць сумеснай актыўнай барацьбе за мір. Пакт з СССР з'яўляецца паваротным пунктам у развіцці германскай знешняй палітыкі, асновай для доўгага шчаслівага супрацоўніцтва Германіі і Расіі ў справе ліквідацыі ачагоў вайны і ўстанаўлення безапаснасці народаў".

Заключанае пагадненне дастаткова ясна выказвае, што цвярджэнні аб германскіх планах экспансіі на Украіну, Урал, Румынію і т. д. з'яўляюцца выдумкай. На Ўсходзе Еўропы намаганнямі Германіі і Расіі ўстанаўліваецца спакой і мір. Інтарэсы Германіі і Расіі тут поўнасцю сходзяцца. Кожны на сваім участку будзе забяспечваць свае інтарэсы і будаваць мірнае жыццё.

Гітлер падверг рэзкай крытыцы Лігу Нацый і Версальскі дагавор. Закранаючы палітыку германскага ўрада ў адносінах да розных дзяржаў, Гітлер заявіў, што Германія заключыла пакты аб ненападзенні з прыбалтыйскімі краінамі, з каторымі яна мае толькі эканамічныя інтарэсы. Яна ўстанавіла нармальныя ўзаемаадносіны з Паўночнымі дзяржавамі, з Даніяй, Галандыяй, Бельгіяй, дабіваецца поўнай лаяльнасці ў адносінах з Швейцарыяй, устанавіла цесныя ўзаемаадносіны з Югаславіяй, гарантыраваўшы яе граніцы, і з Венгрыяй. Асобую ўвагу германскі ўрад зварачваў на ўзмацненне дружаственых і саюзных адносін з Італіяй. „Перад Францыяй, — сказаў Гітлер, — Германія не высоўвае і ніколі не высуне больш ніякіх тэрытарыяльных патрабаванняў. Я заўсёды выказваў жаданне назаўсёды ўхіліць старую варожасць паміж Германіяй і Францыяй і знайсці для абодвух дзяржаў шлях да супрацоўніцтва. Германскі ўрад дабіваўся таксама дружаственых адносін з Англіяй, нідзе не закранаючы інтарэсаў апошняй. У адносінах да Расіі, германскі ўрад імкнуўся дабіцца ўстанаўлення нармальных і дружаственых адносін. Народы Германіі і Рассіі хочуць жыць у дружбе. Толькі той, хто не хоча парадку ў Еўропе, але наадварот, хоча беспарадкаў у ёй, можа быць прыцўнікам, гэтых дзеянняў".

„У імя чаго, — сказаў далей Гітлер,—павінна цяпер вясціся вайна на Захадзе? За аднаўленне Польшчы? Польшча версальскага дагавора ніколі больш не паўстане. Гэта гарантыруюць дзве велічайшыя ў свеце дзяржавы.

Германскі ўрад ставіць перад сабою ў галіне ўпарадкавання становішча на тэрыторыі, ляжачай на захад ад германа-совецкай дэмаркацыйнай лініі і прызнанай ў якасці германскай сферы ўплыву, наступныя задачы:

1) Стварэнне імперскай граніцы, якая адпавядае гістарычным, этнаграфічным і эканамічным умовам. 2) Стварэнне на гэтай тэрыторыі парадку, адпавядаючага інтарэсам усіх нацыянальнасцей. 3) У сувязі з гэтым — спроба ўрэгуліравання і вырашэння яўрэйскай праблемы. 4) Стварэнне эканамічнага жыцця і эканамічных сувязей у інтарэсах усіх, жывучых у гэтай вобласці, народаў. 5) Забеспячэнне і гарантыя безапаснасці ўсёй гэтай вобласці. 6) Стварэнне польскае дзяржавы, якая па сваей будове і кіраўніцтву, з'явілась-бы гарантыяй таго, што яна не будзе ні ваенным ачагом супроць Германіі, ні цэнтрам інтрыг супроць Германіі і Расіі. Еўрапейскія дзяржавы павінны быць удзячны Расіі і Германіі за тое, што яны гатовы абярнуць гэты ачаг неспакою ў зону мірнага развіцця.

Другая і найболей важная задача састаіць у тым, каб аднавіць пачуцці еўрапейскай безапаснасці. Для таго, каб гэта ажыццявіць, неабходна стварыць поўную яснасць адносна мэтаў знешняй палітыкі еўрапейскіх дзяржаў. Што датычыць Германіі, дык яна высоўвае толькі патрэбаванне, каб версальскі дагавор не разглядаўся больш, як існуючы. „Германскі ўрад не бачыць больш ніякіх прычын і ніякага поваду для якой-небудзь далейшай рэвізіі, за выключэннем таго, каб нам былі праластавлены дастойныя нас і адпаведныя нашаму значэнню каланіяльныя вобласці, пры чым у першую чаргу павінны быць звернуты германскія калоніі". Для аблягчэння тавараабмену неабходна правясці новую арганізацыю рынкаў, урэгуліраваць пытанні і паступова знішчыць перашкоды к развіццю нага гандлю. Важнейшай прадпасылкай развіцця еўрапейскай і знееўрапейскай гаспадаркі з'яўляецца аднаўленне гарантыраванага міра і пачуцця безапаснасці асобных народаў. Гэта безапаснасць можа быць забяспечана не толькі шляхам устанаўлення новага еўрапейскага статуса, а і, перш за ўсё, скарачэннем узброенняў да разумнага і эканамічна мэтазгоднага ўзроўня. Для вырашэння гэтых пытанняў Гітлер прапануе склікаць канферэнцыю вялікіх дзяржаў, якая ўстанавіла-б новы статус у Еўропе і ва ўсім свеце. Канферэнцыя гэта павінна быць старанна падрыхтавана.

„Калі думка п. Чэрчыля і яго прыверженцаў, — заявіў Гітлер, — пераможа, то я папярэджваю, што гэта мая заява будзе апошняй. Тады мы будзем змагацца".

6 кастрычніка на заводзе „Электрыт" адбыўся мітынг, прысвечаны абмеркаванню зварота Часовага Упраўлення г. Беластока.
На здымку: работніца тав. Міхалеўская зачытвае тэкст зварота.
фото Сапіра

У апошнюю мінуту

Тэлеграма Міністра Замежных Спраў Латвіі п. Мунтэрса Старшыні Соўнаркома і Наркому Замежных Спраў СССР таварышу В. М. Молатаву

Старшыні Соўнаркома і Наркому Замежных Спраў Молатаву, Масквэ

БІГОСОВА.

Пакідаючы прэдзелы Совецкага Саюза, прашу прыняць выражэнне маёй глыбокай удзячнасці за аказанае мне госцепрыімства і за Ваш дзейны ўдзел у паспяхова закончыўшыхся перагаворах.

У асаблівасці прашу перадаць маю шчырую падзяку І. В. Сталіну, дзякуючы высокаму аўтарытэту якога ўдалося дасягнуць хуткіх рашэнняў у атмасферы ўзаемнага давер'я і ўмацаваць дружбу паміж Латвіяй і Совецкім Саюзам.

Мунтэрс, Міністр
Замежных Спраў Латвіі.

—:::—

Тэлеграма Старшыні Соўнаркома і Народнага Камісара Замежных Спраў СССР таварыша В. М. Молатава Міністру Замежных Спраў Латвіі п. Мунтэрсу.

Міністру Замежных Спраў Латвіі Мунтэрсу, Рыга.

Вельмі ўдзячны Вам за Ваша шчырае прывітанне і выражаныя Вамі пачуцці ў сувязі з адбыўшымся паміж Совецкім Саюзам і Латвійскай Рэспублікай новым пагадненнем аб далейшым зближэнні і цесным супрацоўніцтве паміж нашымі краінамі, у якім Вы, п. Міністр, прынялі такі блізкі і актыўны ўдзел.

Выражаю цвёрдую ўпэўненасць, што гэта пагадненне паслужыць справе моцнага міру і росквіту народаў Латвіі і СССР.

Молатаў.

—:::—

Прыезд літоўскай урадавай дэлегацыі

7 кастрычніка г. г. ў Маскву прыбыла літоўская ўрадавая дэлегацыя ў складзе: Міністра Замежных Спраў п. І. Урбшыса, які зноў прыбыў у Маскву пасля кароткачасовай паездкі ў Літву, Намесніка старшыні Рады Міністраў п. К. Бізаўскаса, камандуючага літоўскай арміяй генерала С. Рашкіціса. Дэлегацыю суправаджае дырэктар эканамічнага дэпартамента п. І. Наркайціс і рад экспэртаў.

Б. В. Шчукін

У ноч з 6 на 7 кастрычніка ў Маскве неспадзявана памёр выдатны майстар совецкага мастацтва — народны артыст СССР, ордэнаносец Барыс Васільевіч Шчукін. (ТАСС)

* * *

Камітэт па справах мастацтва пры СНК СССР з глыбокім жалем паведамляе аб смерці выдатнага майстра совецкага тэатра, народнага артыста Саюза ССР, ордэнаносца Б. В. Шчукіна.

Адказны рэдактар І. М. ОФЕНГЕЙМ.

Гутарка Рыбентропа з японскім карэспандэнтам

БЕРЛІН. 6 кастрычніка. Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што міністр замежных спраў Германіі прыняў спец. карэспандэнта, кіраўніка знешняга аддзела японскіх газет „Ніцы Ніцы" і «Осака Майцы» Усіяна. У часе гутаркі карэспандэнт атрымаў адказы на наступныя пытанні:

1. Як расцэньваеце Вы, п. Міністр, маскоўскае пагадненне і яго вынікі для еўрапейскай палітыкі?

Адказ: — Я вельмі задаволен ходам і рэзультатамі перагавораў паміж Германіяй і СССР, якія прывялі да выяснення абстаноўкі ў былой польскай вобласці і тым самым ва Ўсходняй Еўропе. Я пераконан, што ўстанаўленне спакою і парадку ў гэтых абласцях будзе служыць не толькі на карысць і шчасце розных народнасцей, пражываючых на гэтай тэрыторыі, а што з ухіленнем гэтага ачага беспакойства ў Еўропе, будзе зроблен значны крок для ўстанаўлення ўсеагульнага міра. Я думаю далей, што такое ўрэгуляванне пытання з'яўляецца ўрокам для ўсіх падпальшчыкаў вайны і будзе шчыра вітацца ўсімі міралюбівымі народамі. Германія і Совецкая Расія ў сваёй сумеснай заяве прапанавалі Англіі і Францыі выбар: жадаюць яны вайны ці міра? Рашэнне залежыць ад заходніх дзяржаў.

2. Якое, думаеце Вы, п. Міністр, уздзеянне будзе мець германа-совецкае пагадненне на германа-японскія адносіны, з аднаго боку, і на япона-совецкія, з другога боку?

Адказ: — Я з задавальненнем прыняў да ведама пагадненне, заключанае некалькі тыдняў таму назад паміж Японіяй і СССР. Я думаю, што гэта першае пагадненне з'яўляецца значным укладам у справу канчатковага ўміратварэння таксама і на Далёкім Усходзе. Кожны далейшы крок гэтых краін у гэтым напрамку будзе горача вітацца Германіяй. Германа-совецкае пагадненне, заключанае ў Маскве і наяўнасць прыяцельскіх адносін паміж Японіяй і Германіяй будуць толькі спрыяць развіццю гэтых імкненняў.

3. П. Міністр, кажуць, што германа-совецкай заявай Германія пачала шырокае выступленне ў карысць міра. Ці адпавядае гэта сапраўды намерам германскага ўрада?

Адказ:—Германія заўсёды жадала міру, а не вайны. Вайна з Польшчай была нам навязана, насупраць усім благаразумным прапановам фюрэра. Таксама і на захадзе аб'явіла вайну не Германія, а Англія і Францыя. Калі Германія ўсё яшчэ гатова заключыць мір, то гэта не навіна. Ва ўсякім выпадку заходнія дзяржавы павінны ў хуткім часе прыняць рашэнне. Бессэнсоўная пагроза англійскіх падпальшчыкаў вайны „знішчыць гітлерызм" адзначае нішто іншае, як знішчэнне германскага народа. З такім-жа поспехам можа быць супроцьпастаўлены такі германскі лозунг, як „знішчэнне англійскай дэмакратыі", што азначала-б знішчэнне брытанскай імперыі, і што мне здаецца таксама бессэнсоўным.

4. Ці думаеце Вы, п. Міністр, што Японія таксама можа ўнесці свой уклад у справу ўстанаўлення ўсеагульнага міра?

Адказ: — Я думаю, што Японіяй, як пануючай ва Усходняй Азіі дзяржавай, пры вырашэнні ўсіх пытанняў сусветнай палітыкі, будзе ім адведзена вялікае значэнне. Несумненна, што ў цяперашні час у многіх краінах ёсць падпальшчыкі вайны, моцна зацікаўленыя ў распальванні вайны ў заходняй Еўропе. Калі заглянуць у друк, а асабліва пасля надрукавання германа-совецкай мірнай заявы, то можна ўбачыць, як працуюць гэтыя падпальшчыкі. Гэтыя міжнародныя падпальшчыкі не пабаяцца нацкаваць сёння англійскі і французскі народы на Германію, а заўтра яны не пабаяцца нацкаваць, напрыклад, аднаго на другога амерыканскі і японскі народы"

Адрас рэдакцыі і друкарні: вул. Епіскопа Бандурскага 4. тэл. 79 і 99.